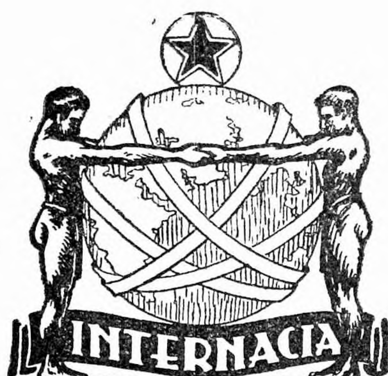

PEDAGOGIA REVUO

TRA LA PEDAGOGIAJ PARLAMENTOJ.

7-a JARO N-o 2-3 FEBRUARO-MARTO 1928

TARIFO DE LA ABONPREZOJ.

Landoj	Prezoj	
Angla	šil.	4
Argentina	pes. or.	2
Aŭstria	šil.	5
Belga	belgoj	5
Brazila	milr.	5
Bulgara	lev. bulg.	100
Ĉeĥoslovaka	kron. ĉek.	25
Dana	kronoj d.	3
Estona	est. kr.	3
Finnlanda	mark. finl.	30
Franca	frankoj fr.	18
Germana	mark. or.	3
Greka	drahmoj	54
Hispana	pesetoj	4,5
Hungara	kronoj or.	4
Itala	liroj ital.	15
Japana	jen.	1,5
Jugoslava	dinaroj	40
Litova	lid.	7,5
Latva	lat.	4
Nederlanda	gulden.	2
Norvega	kron. norv.	3
Pola	zlot.	6
Portugala	eskud.	15
Rumana	lev. rum.	150
Rusa	kop. oraj.	1,50
Sveda	kron. sv.	3
Svisa	frank. sv.	4
Usona	dolaro	1

Abonon por Int. Ped. Revuo sendu en nacia mono per registrita letero plejeble pere de via landa agento al la administrejo.

Membroj de la germana asocio sendu la kotizon (4.— M: 1,— M por la germ. asocio, kaj 3.—M por Int. Ped. Revuo) al ĝirokonto „Esperanto-Vereinigung deutscher Lehrer, Leipzig-Leutsch, No. 27.857“, membroj de la saksa asocio al k-go Schönherr, Dresden, ĝiro Dresden 30 560, poŝtĉeko Dresden 112 617.

AGENTOJ DE TAGE.

Vian kotizon akceptas.

En Landoj

Angla: F-ino Kate Hancock, 172 Sackville Rd., Hove, Sussex.

Aŭstra: Josef Feder, Wien II/I, Erlafstr. 8/9.

Belga: Lab. Esp. Grupo, 24. rue de Sévigné Anderlecht, Bruxelles. poŝtĉ. 124.801.

Blankrusa: Agentejo Esperanto, D. Snejko, Minsk, Poŝtkesto 33.

Bulgara: Ivan Sarafov, Colemo-selo, Kazanlika regiono.

Ĉekoslovaka: Albin Neužil, lernejestro, Olomouc-Neředin.

Dana: La Forta Voko, Dana Esperanto-Gazeto, Poŝtkonto: 3584. — S-ro Paul Neergaard Kastelsvej 21, Kopenhago.

Estona: Agnes Dresen, Poska tanav 29-6, Tallinn.

Finnlanda: Pârnânen, Sulkava, Lieviska.

Franca: M. Boubou, 96 rue St. Marceau, Orléans-Loiret.

Germana: Goldberg, Frohburgerstr. 68 p. Leipzig-S 3

Greka: D-ro A. Stamatiadis, Rodou 21, Ateno.

Hispana: Ferd. Montserrat, str. Villarroel 107, 2a, 2a, Barcelona.

Hungara: Librejo de H. E. S. L. (Bleier Vilmos) Ujpest, Virag-utca 9.

Japana: Joshi H. Ishiguro, Tokio, Koojimachi P. O. Box 1.

Java: K. Wirjosaksono, Klaten.

Jugoslava: Svetislav S. Petrovič, Pirot, Serbio, Novosádska 17.

Litova: A Prapuolenis, mok., Kazlu-Ruda.

Nederlanda: P. Korte, Hoofd der School, Drieborg (GR).
G. P. de Bruin, Wagelerdw. str. 28 B, Enschede.

Pola: K. Majorkiewicz, Czersk-Pom. poŝtĉeka konto: PKO 202 100 (Poznan).

Rumana: Francisko Abel, Ineu, Jud. Arad.

Rusa: Centra Komitato de Sov. Esperant. Unio (SEU), poŝtkesto 630, Moskvo

Sveda: Sam Jansson, Rektoro, Beskowska Skola, Stockholm O.

Svisa: S-ino N Qumansky, 4 Petites Delices, Genevo.

7-a Jaro. N-o 2-3 Februaro-Marto 1928

INTERNACIA PEDAGOGIA REVUO

Oficiala organo de Tutmonda Asocio de Geinstruistoj Esperantistaj (TAGE)

Redaktejo: HANS LUDWIG, Pirna-Posta IV-b (Germanujo)
Administrejo: M. GOLDBERG, Frohburgerstr. 68 p., Leipzig S 3 (Germ.), poŝtĉekkonto Leipzig 20 410 — Anoncoj: La linio, 3 mm alta, 6 cm larĝa, kostas 0,30 M.

Tra la Pedagogiaj Parlamentoj.

La pedagogiaj parlamentoj, la jarkunvenoj de la instruistaj asocioj montras bildojn tre malsamajn kaj tamen en la fundo similajn pri la aktualaj celoj kaj zorgoj de la instruistoj diverslandaj. Kiu deziras ricevi unuan percepton de la pedagogia vivo en iu lando, legu la raportojn pri la ĉefkunvenoj de ĝiaj instruistaj asocioj. TAGE projektis eldoni specialan jarlibron pri tiu temo „Ĉefkunvenoj" kaj deziris prezenti al la tuta instruistaro, al la Internacia Federacio de Instruistaj Asocioj, al la Internacio de Kleriglaboristoj, al la Internacia Oficejo de Edukado skizon kaj dokumentaron pri la instruista movado en la diversaj landoj. Ĉar la alveninta materialo ne estis kompleta, ni aperigas ĝin en IPR.

La Internacia Federacio aperigis en siaj unuaj du bultenoj ankaŭ raportojn pri ĉefkunvenoj. Sed ĉar la bulteno estas franclingva, ĝi tute ne atingas la unuopajn membrojn de la Federacio, sed restas inter kelkaj malmultaj gvidantoj-delegitoj. Eĉ kiam estos efektivigita la projekto de la Federacio, eldoni la bultenon ankaŭ en angla kaj germana lingvoj, la hispanaj, portugalaj, bulgaraj, jugoslavaj, ĉeĥaj, danaj, svedaj, norvegaj, finnaj, latvaj, litovaj, polaj, estonaj membroj ktp. ne havos Federacian organon. Internacio sen helplingvo estas torso, ne vivanta en siaj ĉeloj!

Atentu, kolegoj, la okazon, montri en viaj asocioj IPR, speciale ĉi tiun n-on, kiel modelon de vere internacia gazeto. Kaj proponu, rekomendi Esperanton al la Internacia Federacio kaj al la Internacio de Eduklaboristoj.

Al la raportintoj ni kore dankas. Ni certe kredas, ke ili ĝojos pri la rezulto de sia kunlaboro kaj volonte ree raportos pri la ĉefkunvenoj 1928. Kaj ni ankaŭ esperas, ke el la landoj hodiaŭ ne reprezentataj venos raportoj,

tiel ke fine de la jaro efektiviĝos nia projekto de „Jarlibro pri Instruista Movado en Tutmondo“.

Kiu volas helpi en tiu grava afero, anoncu sin al IPR, por ke iu raporto ne estu verkata dufoje. Tuj post la jarkunveno traduku kaj prilaboru konfidindajn raportojn el via nacia fakgazetaro.

Fine ni ne malatentu la plej bonan propagandeblecon: traduki kaj aperigi la materialon el IPR en la naciaj fakgazetoj. Informojn pri represoj kaj koncernan gazeton petas

IPR.

Sveriges Folkskollärareförbund (Popollernejinstruista asocio de Svedujo)

La naŭa kongreso en Stockkolm, 11.—13. Aŭg. 1927.

La kongreso estis malfermata per saluta parolado de la prezidanto de la kongresa komitato instruisto Axel Nyblom el Stockholm kaj la prezidanto de la asocio superinstruisto Martin Liander, Jularbo. Ambaŭ akcentis, ke la kongresa laboro estos grava, ĉar nia laboro lerneja velas ne vento kontraŭa. Post kelkaj ekskursoj por rigardi la urban domon kaj novan lernejkonstruaĵon la kongresanoj kolektiĝis en la kongresejo por aŭdi paroladon pri la temo „Preparoj en la salajro-demando“. La parolanto estis nia laborema kaj lerta antaŭbatalanto Anders Johansson el Malmö. Precipe li montris, ke en ŝtata salajro-sistemo vira kaj virina salajro estos simila aŭ sama, sed samtempe oni faris novajn plipagitajn oficojn por la viroj. Ankaŭ virinoj povas aspiri oficon, sed ili malofte ricevas oficon. Nun ili devas plialtigi salajron por geinstruistoj laŭ principo „sama salajro por sama laboro“. Do la viroj ricevos nesufiĉan plialtigon, ĉar la instruistinoj estas multaj, kaj ili antaŭe devas ricevi saman salajron kiel instruistoj kaj ankaŭ plialtigon. Kaj la ŝtato ĉiam respondos al ni, ke estas neeble doni al ni la bezonatan pro nesufiĉa ŝtata kasenhavo.

Alian paroladon faris instruisto Leander Wallerius el Stockholm pri la temo „Kion fari, por montri ke viraj instruistoj estos bezonataj en popollernejo“. Nun estas pli multe da virinoj En Stockholm ekz. estas 900 virinaj instruistoj sed nur 200 viraj, t. e. 4½ kontraŭ 1. La kongreso esprimis sian opinion, ke viraj instruistoj nun estas pli kaj pli bezonataj precipe tial, ĉar nuna junularo estas lernejdevigata ĝis 15—16, eĉ 18 jara aĝo.

La duan tagon d-ro Bernhard Garsten parolis pri „Salajroj kaj vivkostoj“. Kaj la kongreso diskutis la problemon, ĉu la viraj instruistoj devas aparteni al „la ĝenerala geinstruista asocio sveda“. La kongreso elektis komitaton por prilabori la aferon kaj seeble starigi kunlaboron inter la du asocioj por komunaj aferoj.

Instruisto Ernst Bjerke, v. prezidanto en asocio, donis raporton pri eksterlandaj kursoj de asocio. Dum 1927 partoprenis 30 personoj, 22 instruistoj kaj 28 instruistinoj, en kurso de Paris 26, en London 24 geinstruistoj. La asocio ricevis 5% de kurspago kaj tio donis al la asocio 900 kronojn. Ankaŭ 1928 la asocio eldonos „Jarlibron de la popollernejo“.

Fritiof Ahnfeldt.

National Union of Teachers (N. U. T.)
(Angla Nacia Unuiĝo de Geinstruistoj)

Membronombro: 36573 viroj plus 84764 virinoj 121337.
Gazeto: The Schoolmaster and Women Teachers Chronicle (Instruisto kaj Instruistina Kroniko), ĉiusemajne 38 paĝ.
Prezidanto: I. Mander, B. Sc.

Jarkunveno ĉe Margate, paskon 1927.

La konferenco unuanime aprobis la jenajn rezoluciojn:

1. Malpliigo de la lerneja instruistaro.

La konferenco, kredante ke tute kontraŭas la veran edukon, protestas kontraŭ la agado de la Departemento de Eduko, kiu trudas al lokaj aŭtoritatuloj la malpliigon de ilia loka instruistaro.

2. Konstruadaj reguloj kaj grandeco de klasoj.

La konferenco denove asertas sian kredon, ke neniu lernejo kontentigas, se ĝi ne provizas:
a) Klasĉambrojn por kvardek lernantoj kaj ne pli.
b) Sufiĉan provizon por sportludoj.
c) Sufiĉan apartan ejon por la instruistaro.
d) Apartan ĉambron, en kiu la kuracisto povas esplori la infanojn.

Laŭ opinio de la konferenco neniu klaso devus nombri pli ol 40 lernantoj.

3. Ludkampoj.

La konferenco kore aprobas la kunagadon de la N. U. T.-administrantaro kun la Nacia Asocio de Ludkampoj, kaj rekomendas al ĉiuj lokaj aŭtoritatoj, aranĝi lokajn kaj regionajn esplorojn, por eltrovi la nuntempajn kaj estontajn bezonojn de la loĝantaro, kaj disponebligi sufiĉe da ludkampoj kaj eksteraj spacoj. La konferenco aparte atentigas pri la ŝancoj rilate al domkonstruado kaj urboplanaj projektoj por tia disponebligo.

4. Klasifiko de lernantoj.

Kvankam la aĝo devas esti la decida faktoro konsiderota en la klasifiko de lernantoj, la kutimo klasifiki nur laŭ aĝo estas eduke malĝusta. La afero de infanklasifiko devus esti tasko de la ĉefinstruisto aŭ -instruistino, kiu plenumu ĝin post interparolo kun la klasinstruistoj, kiuj povas konsili laŭ persona scio pri nuntempaj sciaĵoj kaj edukeblaj kapabloj de siaj lernantoj.

5. Kvalifikaj geinstruistoj.

La konferenco denove asertas sian opinion, ke la elementa lerneja instruistaro devus konsisti el kvalifikaj geinstruistoj, ĉar estas plej bone por eduko kaj infanoj, kaj opinias ke nun alvenas la tempo, kiam la Departemento de Eduko anoncu fruan daton, post kiam neniu nekvalifika geinstruisto estu enoficigata.

6. Nekontentigaj loĝejoj.

La konferenco instrukcias sian administrantaron enketi pri la proplemo: Kiel influas la netaŭgo kaj nesufiĉa loĝejo la mensan kaj korpan sanstaton de la infano (Raporto pri tio en la konferenco de 1928.).

Kate Hancock.

Bulgaraj Instruistaj Asocioj.

1. Bulgara Geinstruista Asocio.

La plej malnova instruista asocio en Bulgario estas Bulgara Geinstruista Asocio, fondita en jaro 1895. Ĝi ankaŭ estas la plej malnova profesia organizaĵo en Bulgario kaj kiel tia, estis ekzemplo kaj modelo kaj estas nun instruanto de ĉiuj profesiaj asocioj. Ĝi estas en la fundo de ĉiuj profesiaj iniciatoj. Ĝia parolo estas atentata kaj aŭskultata ĉe ĉiuj lernejaj decidoj kaj reformoj de la klerigaj faktoroj kaj de la ministerio de Publika Instruado mem.

Dum 1927 ĝi havas 93 regionajn sekciojn kun 11.211 gemembroj, 4.436 viroj kaj 4.521 virinoj. Unuagradaj geinstruistoj estas 8.957, duagradaj (progimnaziaj) 1.973, gimnaziaj kaj aliaj 381. Urbaj geinstruistoj 2.288, vilaĝaj 8.923.

La financa stato de la asocio estas: fondoj 3,919.139 lv., propaj ejoj (unu destinita por pensiono) 2,190 094 lv, meblaro 375.169, biblioteko 142 602 lv., entute bienoj por pli ol 8.000.000 lv.

La asocio eldonas semajnan organon gazeto „Soznanie" (konscienco), kiu estas instruista tribuno kun 10.609 abonantoj, kaj monatan sciencpedagogian revuon „Učitelska misal" (Instruista penso) kun 10.609 abonantoj.

Asociprezidanto estas Dosju Negencov, parlamentano, socialdemokrato.

La kongreso okazis en Sofia 17.—21. Julio 1927 kun pli ol 250 delegitoj kaj multaj gastoj. Dum la kongreso estis legataj kelkaj referatoj: „Organizo kaj apliko de la eksterlerneja kulturkleriga agado de la instruisto" de Ivan Velikov, „Unuagrada lernejo-organizo kaj personalo" de D-ro M. Geraskov. Estis diskutitaj demandoj pri la ŝtato, pri kontrolaj organoj, pri la meza, profesia kaj supera klerigado. La plej grava demando, pri kiu okupis sin la kongreso, estis pri la unuiĝo de la instruistaj asocioj — jam 4!, sed bedaŭrinde la unuiga traktado ne donis pozitivajn rezultojn. Kaj la unuiĝo estis prokrastata ankoraŭ 1 jaron, se ne pli. Sed ni esperu, ke la instruistaro trovos fortojn en si mem kaj altrudos tiun sopiratan unuigon.

2. Unio de la geinstruistoj en progimnaziaj, mezaj kaj superaj lernejoj.

Tiu Unio estas la dua instruista asocio en Bulgario laŭ sia forto kaj membronombro. Ĝi estas fondita en jaro 1901 por defendi la interesojn de la t. n. klasaj (gimnaziaj) geinstruistoj.

La financa stato de la asocio estas fondo de 1 324,485 lv.

Dum 1927 ĝi havis 68 regionajn sekciojn kun 2.101 gemembroj, de kiuj estis 783 progimnaziaj kaj 1315 gimnaziaj instruistoj.

La asocio eldonas semajnan organon — „Učitelski vestnik" (Instruista Gazeto) kun 2350 abonantoj kaj monatan revuon „Venec" (Krono), destinita por la lernantoj en la progimnazioj kaj unuaj klasoj de la gimnazioj, kun 4400 abonantoj.

Asociprezidanto estas Nikola Stanev, progimnazia instruisto, nun pensiulo en Sofia.

La kongreso okazis en Sofia, 17.—21. Julio 1927 kun 114 delegitoj. Estis legataj kelkaj referatoj: de Cvetan Minkov pri „Preparo, aprobo, eldono kaj enkonduko de la lernolibroj en lernejoj", de D-ro K. Svrakov pri „La provo (praktiko) de la akceptaj ekzamenoj". Por malpligi la alfluon de gelernantoj en gimnaziojn la ministerio enkondukis tiujn akceptajn ekzamenojn por

progimnaziaj lernantoj enirantaj en gimnaziojn. La kongreso akceptis rezolucion kontraŭ tiuj ekzamenoj.

En mizera situacio troviĝas la geinstruistoj en la neplenaj komunumaj gimnazioj. Pri ili la kongreso decidis, ke la ŝtato pagu la salajrojn, sed ne la komunumoj.

Ankaŭ en tiu kongreso la unuigo de la instruistaj fortoj okupis gravan lokon, sed ĉijare oni atingis nur partan unuigon — unuiĝis nur la gimnazia unio kun la progimnazia je federaciaj principoj. Oficiale la unuigo estos proklamata en la kongreso komuna 1928.

3. Unio de la progimnaziaj geinstruistoj.

Tiu Unio estas unu el la plej novaj instruistaj asocioj. Ĝi estas fondita en majo 1926 por defendi la progimnaziojn kaj la progimnaziajn instruistojn. Bulgara Geinstruista Asocio sub influo de okcidentaj ŝtatoj, en kiuj estas batalo por la unueca lernejo, volas ankaŭ en nia lando enkonduki la saman lernejon; senbezone, ĉar ĉe ni la cirkonstancoj tute diferenciĝas de la aliaj eŭropaj ŝtatoj.

Dum 1927 la Unio havis 39 societojn kaj 40 lokajn grupojn kun 1953 membroj, nur diplomitaj progimnaziaj geinstruistoj.

Kvankam la Unio estas nova kaj ne havas memprokotizon, dum 1927 ĝi havis gajnon de 33.048 lv. (100 lv. = 3,60 svfr. = 2 85 gm)

La Unio eldonas sian organon „Progimnazijalna Probuda“ (Progimnazia Vekiĝo), kiu aperas trifoje monate, por 2216 abonantoj, kun aldono „Progimnazijalna Pedagogiĉeska misal“ (Progimnazia pedagogia penso) por la sama nombro de abonantoj.

Prezidanto de la Unio estas Hristo Dreharov, progimnazia instruisto en Sviŝtov.

La kongreso okazis en Sofia 17.—20. Julio 1927 kun 179 delegitoj kaj multaj gastoj. Dum la kongreso estis legataj kelkaj referaĵoj: „Reformoj en la programo de la progimnazio“ de Hristov Dreharov. En rezolucio voĉdonita de la kongreso pri tiu referaĵo estas unu punkto (la lasta — 13a), per kiu oni petas de la ministerio la enkondukon de Esperanto en la progimnazioj fakultative. „Varbado de la personalo en progimnazioj“ de Georgi T. Jaramov, „Asocia interhelpo“ de N. Simeonova.

4. Asocio de la Geinstruistoj de Profesiaj Lernejoj.

Ĝi estas tre nova instruista organizaĵo, fondita en jaro 1926 por defendi la interesojn de instruistoj en profesiaj lernjoj. Ĝia organo estas „Profesionalen Podem“ (Profesia Antaŭeniro), aperas monate kaj estas presata en 1000 ekzempleroj.

La prezidanto estas D-ro Nejĉo Ivanov, direktoro de la komerca gimnazio en Sofia.

La unua ordinara kongreso okazis en Sofia 16.—20. Julio, vizitita tre bone kaj kun riĉa kaj interesa tagordo. Estis legitaj referatoj pri la neceso de profesia instruado, novaj orientiĝoj de tiu instruado, la privataj lernejoj kaj la situacio de la instruistoj en ili.

Estis deciditaj rezolucioj pri la malbonaj lernejoj (neoportunaj por la instruo, ejoj malvastaj, nehigienaj ktp.), maltaŭgaj laborejoj, kiuj mortigas

ĉiun emon por laboro; la neplenaj kabinetoj kaj lernejaj kolektoj sciencaj kaj la manko de lerneja ilaro, kiu malhelpas la instruadon; la malgrandaj salajroj de la instruistoj, kiu igas la instruistojn serĉi alian privatan laboron ktp. La rezolucioj estis transdonitaj al la ministerio de la komerco kaj laboro.

La buĝeto por 1927/28 estas 57.000 lv. kaj la buĝeto de la asocia organo estas 62.000 lv. Redaktoro de la organo estas M. Teofilov, instruisto en la ŝtata meza mekaniko-elektroteknika lernejo en Sofia.

Post la kongresoj du gravaj demandoj okupis la instruistajn asociojn: Eksigo de la maljunaj instruistinoj kaj kunvoko de la Supera Lerneja Konsilantaro en Sofia. Pri la unua demando estis voĉdonita de la parlamento leĝo, per kiu estas eksigotaj en la komenco de 1928 ĉiuj instruistinoj, kiuj jam instruis 20 jarojn, proksimume 1500, por liberigi lokojn por junaj geinstruistoj. La tuta organizita instruistaro arde protestis kaj la ministerio eksigis nur tiujn, kiuj estas edzinoj de ŝtataj oficistoj, kaj ne subtenas siajn gefilojn fremdlande kiel studentojn, kaj instruis ne 20 sed 25 jarojn. Estis eksigitaj proksimume 300 instruistinoj.

La 10. Sept. 1927 estis kunvokita en Sofia la Supera Lerneja Konsilantaro, kiu devis doni sian opinion pri la projektita ŝanĝo en la leĝo de Publika Instruado: Pri la elekto aŭ oficigo de la lernejestroj en la unuagradaj kaj duagradaj (progimnaziaj) lernejoj, pri la leĝo por la legejoj, pri la leĝo por eksigo de la maljunaj instruistinoj, pri regularo por regado de la fondo por socia kaj kultura helpo de la geinstruistaro en popolaj lernejoj, pri regularo por matura ekzameno en la mezaj lernejoj, pri la ŝanĝo, kompletigo ktp. de la leĝo por publika instruado, pri la regularo por la mezaj lernejoj, pri la programo de la popolaj lernejoj, karaktero kaj celoj de la knabina meza instruado, de la meza instruado konsiderante la neplenajn komunumajn gimnaziojn ktp.

Ivan Ŝarafov.

La Hispana Instruistaro.

En Hispanujo la instruistoj certe estas, inter la multnombraj ŝtatsalajruloj, tiuj, kiuj montras pli da asociemo. Tion pruvas, ke ilia granda naci-asocio, la „Asociacion Nacional del Magisterio Primario“ (Naci-Asocio de la Unuagrada Instruistaro) sukcesis fondi sekciojn preskaŭ ĉiuprovince. Tiu granda asocio, kies nuna prezidanto estas José Xandri, havas sian centran oficejon en Madrid, Plaza del. Angel-3, kalkulas 15.000 anojn kaj ĉiujare kunvokas kunsidojn de sia komitato dum pasko.

Krom ĉi-granda naci-asocio estas alia, malpli grava, formita de disiĝintoj de la antaŭa, titolita „Confederacion Nacional del Magisterio“.

La ĉefaj deziresprimoj de la jarkunsido de la Naci-Asocio de la Unuagrada Instruistaro, okazinta lastjare en Madrid, estis:

1. Salajra egaleco de la publika instruistaro kun la aliaj ŝtatoficistoj.
2. Forigo de vizitoj al la lokaloj de la lernejoj, faritaj de personoj neapartenantaj al la oficistaro. Ĉi-deziresprimo kaŭzis malfavoran komentarion de la „Revista de Pedagogia“ (Pedagogia Revuo), str. Miguel Angel 31, Madrid, kiu diris, ke oni ne povas rifuzi la rajton fari tiajn vizitojn, al la gepatroj de la lernantoj.
3. Provizo de la sengradaj lernejoj kiuj gradiĝos, per la samaj instruistoj plenumantaj ilin. (?G.)
4. Gradigo de ĉiuj sengradaj lernejoj, kapablaj akcepti tiun plibonigon.

5. Provizo de kantino kaj ludkampo al ĉiuj lernejoj de vilaĝoj kun pli ol 2000 loĝantoj.
6. Kreo de atesto pri lernejinstrua sufiĉo, liverota de la instruistoj.
7. Limigo de la ĉeesto de la infanoj en la kinoj.

Por ideigi al la legantoj de IPR pri la stato de la publika kulturo en Hispanujo, ni al ili donas kelkajn sciigojn, publikigitajn en la citita „Revista de Pedagogia“:

Budĝeto de jaro 1900:	18	milionoj pes.
„ „ „ 1927:	183	„ „
Pliigo post 27 jaroj:	165	„ „ .

Fruktoj de tiu pligranda peno estis: Malpliigo de la analfabetismo, pliigo de la nombro de oficialaj lernejoj, pliigo de matrikulitoj en ĉiuj establaĵoj de instruado, pliigo de ĉeestantoj en la oficialaj bibliotekoj kaj konsiderinda pliigo de la publikigitaj libroj kaj gazetoj.

La analfabetuloj en 1900 nombris		11,870.000
en 1920	„	11,145.000
malpliigo en 20 jaroj		724.000

Nemalgranda kunkaŭzo de tiu prospero estis la financa bonstato de la instruistoj, kiuj, en jaro 1900, estis municipalaj oficistoj, ricevantaj ĝenerale tre maltrue sian salajron. Tiam la minimuma salajro estis de 625 pesetoj jare por la instruistoj de kompletaj lernejoj. Kaj ankoraŭ estis instruistoj de nekompletaj, kiuj enspezis nur 250 kaj 300 pes. de jara salajro! Hodiaŭ la instruistoj ricevas la monon akurate la 1-an de ĉiu monato, kiel ĉiuj ŝtatoficistoj. La minimuma jarsalajro estas 2000 pes., la maksimuma 8000.

La aĉetoj de altpreza materialo, farataj de la ŝtato, por provizadi la lernejojn je skrib- kaj kudrmaŝinoj, kinoj, lumbildaparatoj, laboratorioj de fiziko kaj kemio, nigratabuloj, meblaro ktp., kostas jare 4 milionojn kaj duonon da pesetoj.

Aktuala nombro de instruistoj en Hispanujo estas 34.000.

La bibliotekoj subtenataj de la ŝtato vidis kreski konsiderinde la nombron de siaj legantoj. La unua biblioteko de Hispanujo, kiu estas la t. n. Biblioteca Nacional en Madrio, havis 60 mil da legantoj en jaro 1900 kaj 201 mil en 1924, pliiĝinte tiel je. 233%. La bibliotekoj de filozofio kaj beletristiko, medicino, juro, de scienco kaj botaniko ricevis pliigon de 50.125 legantoj.

Al tiu bruanta sukceso en tiuj bibliotekoj fakaj, kiuj, pro esti tiaj, havas tre malmultnombron publikon, aldoniĝas alia progreso atingita de la oficiala aktiveco, per la novaj popularaj bibliotekoj, havantaj sian klientaron inter la plej modestaj klasoj de la ĉefurbo. La kvar tiuspecaj bibliotekoj kreitaj en Madrid, havis en 1925 146.744 legantojn, kiuj, adiciitaj al tiuj de aliaj centroj de kulturo kaj instruado, donas totalon de legantoj, en dirita jaro, de 443.375.

Publikigoj — La verkoj enskribitaj en la Registro de Intelekta Propraĵo estis: En jaro 1902: 830 verkoj, en j. 1924: 1951, tio estas pliigo de 1221 verkoj. Malgraŭ la eksterordinara plikariĝo de ĉiuj materialoj, ĉi-presaĵoj, kiel la ĵurnaloj kaj gazetoj, eksterordinare plinombriĝis, kion pruvas jenaj sciigoj:

Ĵurnaloj en Jaro	1900,	1920	Diferenco
Oficialaj	52	127	75 +
Politikaj kaj de ĝenerala informado	468	339	129 —
Religiaj	96	399	303 +
Fakaj	735	1424	689 +
	1341	2299	938 +

En tiuj sciigoj vidiĝas malpliiĝo de la publigaĵoj pri politiko kaj ĝenerala informado, kaj pliiĝo de oficialaj, religiaj kaj fakaj. La politika ĉefartikolo cedas sian lokon al la informado profesia, arta kaj kultura.

Resume, faktas ke la instruejoj estas ĉiutage pli atentataj, ke oni skribas kaj legas pli, ke studas kaj lernas pli granda nombro da personoj, kaj ke tiucele oni aplikas kaj bonuzas multe pli da mono ol antaŭe.

Rilate al la instruado donata de privatuloj (neoficialaj profesiistoj) la statistiko de privataj lernejoj, antaŭ nelonge publikigita de la Informada Sekcio de la Ministerio de Publika Instruado, diras, ke la unuagrada privata instruado nombras hodiaŭ en Hispanujo 18.132 lernejojn. Ĉi-numero, por esti komprenata, necesas ke oni ĝin komparu kun la totalo de lernejoj ekzistantaj en la lando, kies nombro ampleksas la ŝtatajn, la municipalajn kaj la privatajn, kaj sumas 51.120. La privataj do estas 35.5%, la ŝtataj 62,3% kaj la municipalaj 2,2%. Oni do povas diri, ke la triono de la tuta nombro de lernejoj estas privataj. Ĉi tiuj pliiĝis en la lastaj jaroj en pli granda proporcio ol la ŝtataj, estante rimarkinde ke la ŝtatlernejoj havas instalaĵon, pli multekostan ol la privataj, kiuj ĝenerale estas instalitaj en malbonaj lokaloj kaj pagas multe malpli al siaj instruistoj.

La privataj lernejoj, direktitaj de fremduloj, nombras 93, el kiuj estas francaj 59, germanaj 7, anglaj 5, italaj 7 kaj portugalaj 5. Direktataj de religiuloj estas 36,7%, preskaŭ ĉiuj katolikaj estante, plue 61 protestantaj kaj 51 senreligiaj. La infanoj ĉeestantaj la privatajn lernejojn estas kvarono de la totala nombro de infanoj, kiuj ĉeestas la lernejojn publikajn. La privata instruado en Hispanujo kiel alilande prezentas komplementon de la publika kaj daŭros plu, dum ĉi tiu ne atingos la tutan disvolvon, kiun ĝi devas havi.

Luis Santamarina.

Lietuvos Katoliku Mokytoju Sajunga (Katolika Geinstruista Asocio de Litovio)

Adreso: Kaunas Ukmergis pl. 32, „Saulis“ namai.

21.—23. Aŭgusto 1927, en domo „Saule“ okazis la jara kongreso. Ĝin malfermis D-ro Kl. Ruginis, mallonge citante senfine gravan laboron de instruistoj kaj signifon de Asocio en prepariĝo por laboro. Poste la centra estraro raportis pri la tutjara laboro.

Akceptitaj rezolucioj:

1. Fari al nia eklezia estraro seriozan atentigon por sufiĉe malfacila religia instruado en lernejoj, por plibonigi la staton
   a) estantan malordon forigi plej rapide (kiu estas la malordo? G.)
   b) instrulaboron perfektigi je metodika flanko.
   c) pliproksimigi pastrojn kun instruistoj katolikaj por religia instrulaboro, eble eĉ fondante specialan organizacion aŭ iu similan farante.

2. Kiel katolika edukorganizaĵo surpreni la studon de religia instruo kaj en atingita laboro kolekti materialon por forigi malnormalecojn en religia instruado.

3. Instigi la membrojn de la asocio profundigi sian sciaĵon pri religia instruado kaj ne difuzi instrui religion en lernejoj, se ili estas tirataj al tiu laboro de pastroj.

Poste estis tuŝata demando, peti registaron, ŝanĝi cirkuleron, per kiu estas malpermesata labori en unu lernejo kune viro kaj edzino. (Estos malpermesata, ke estu edzo aŭ edzino en ŝtata ofico estro unu por la alia.)

Centra estraro estas elektita prezidanto D-ro Kl. Ruginis, S-ino Arminaite, S-ino Galdihiene, S-oj Malinauskas kaj Ruseckas.

Monata Gazeto: Lietuvos Mokykla (Lernejo de Litovio).

Laŭ ĵurnalo „RYTAS" raportis Prapuolenis

Lietuvos Mokytoju Profesine Sajunga (Geinstruista Profesia Asocio de Litovio)

Adreso: Kaunas, Laisves 62, „Spaudos Fondas".
Prezidanto: B. Zygelis.
Organo: Mokykla ir gyvenimas (Lernejo kaj vivo).

23. Aŭgusto 1927 en universitata salono okazis la Jara Kongreso. Partoprenis delegito de Latva Instruista Profesia Asocio, S-ro J. Ritinŝ, kiu salutis la kongreson en nomo de la Latva Asocio kaj estis honara membro en la kongreskomitato. Estinta prezitanto de Litova Respubliko, D-ro K. Grinius salutis la kongreson de popola (liberala) partio.

Akceptitaj rezolucioj:

1. Delegitoj de sekcioj aŭskultinte sciigon de la centra estraro decidis postuli, ke estonta centra estraro

a) metu sufiĉe da klopodoj defendi rajton de instruistoj en juraj kaj ekonomiaj aferoj.

b) fondo pedagogiajn bibliotekojn.

c) eldonu „Lernejon kaj Vivon" ne plimalmulte ol 10 n-ojn jare.

2. La kongreso decidis aliĝi al Federacio de Instruistaj Asocioj, kies centro estas en Paris.

3. Por instruistedukado kaj perfektigado fondi somerajn kursojn de 1-a Junio ĝis 20-a Aŭgusto. Celo de la kursoj devus esti en programo por geinstruistoj mezaj kaj popollernejoj ripeto. Post la kursoj devus esti ekzamenate de la samaj lektoroj de la kursoj. (Ĝis nun la instruistoj, devigitaj al tiuj kursoj, devis esti ekzamenataj en la Kleriga Ministerio.)

4. Por instruista laboro la kongreso rekonis utila partopreni en ekonomiaj organizaĵoj:

a) helpas pli bone konatiĝi kun ĉirkaŭaĵo, en kiu loĝas la gelernantoj.

b) pli facile kunigas instruistojn kun la gepatroj.

c) instruistoj estas devigataj ne retiri sin de la vivo

d) instruistoj influas la gepatrojn kaj la popolon de la ĉirkaŭaĵo.

Tial la kongreso instigas la instruistojn labori en diversaj ekonomiaj kaj kooperativaj organizaĵoj kaj disvastigi kooperativan ideon inter la gelernantoj buŝe, skribe kaj per ekzemplo.

5. La kongreso akceptis ankoraŭ jenajn decidojn:

a) Centra estraro invitu al kongresoj najbaran pedagogon por kelkaj paroladoj.

b) Inspektoroj, reviziinte lernejojn, notu reviziajn faktojn en lernejan revizio-libron, por ke la instruisto sciu valoron de sia laboro.

c) Sendi salutojn al poetoj Rajnis kaj Aspezija kiel amikoj de instruistoj de Latva kaj Litova respublikoj.

d) La kongreso dankas al la Universitata Rektoro, Prof. M. Biržiska por la kongresejo.

Laŭ „Mokykla ir givenimas" raportis Prapuolenis.

ESPERANTO KAJ LA ANGLA TEACHERS LABOUR LEAGUE.

La jena rezolucio aperis sur la prepara tagordo de la VI-a ĉiujara konferenco de Brita Teachers Labour League (T. L. L.), kiu okazis en Manchester la 31-an de Decembro ĝis 1-an de Januaro 1928. En la konferenco, post paroladoj de du esperantististoj, k-dinoj Savage kaj France (la unua partoprenis la britan geinstruistan delegacion vizitinta Sovetion kaj tiel uzis esperanton) kaj alvoko de k-do Duncan (ankaŭ spertinta en Rusio la lingvan malfacilaĵon) la rezolucio estis unuanime akceptata:

Paragrafo 48: Internacia Lingvo.

Ke ĉi-tiu konferenco, konsiderante unuflanke:

a) Ke komuna lingvo estas unu el la bazoj de la Internaciismo, b) ke lingva diverseco estas barilo je la emancipiĝo de la laboristaro, c) ke la alpreno de komuna lingvo multe faciligas internaciajn rilatojn

kaj aliflanke:

a) ke la internacia lingvo Esperanto jam ekzistas kaj funkcias plenkontentige por siaj adeptoj dum la lastaj 40 jaroj, b) ke ĝi jam disvastiĝis sur preskaŭ ĉiuj mondpartoj kaj sekve jam nun kapablas liveri konsiderindajn servojn, c) ke la logika strukturo de ĉi artefarita lingvo, senigita de ĉiuj gramatikaj esceptoj, kiuj ŝvarmas en naturaj lingvoj, ebligas al ĉiu inteligenta laboristo ĝin lerni kompare facile;

Pro ĉi kialoj: La konferenco alprenas Esperanton kun la celo, fari ĝin, por internaciaj rilatoj, la sola lingvo oficiala de ĉi organizaĵo, post tempdaŭro difinota. La konferenco decidas:

a) komenci laboradon konsilantan al ĉiuj membroj kaj laboristoj, ke ili studu ĉi lingvon, b) ekinterrilatiĝi kun laboristaj organizoj Esperantistaj, c) difini Esperantistan Sekretarion por ke li regule provizu informon pri la Ligo kaj ĝia laboro al ĉi organizoj, d) anonci la nomon kaj adreson de la Ligo en la Jarlibro de 1928 de „Sennacieca Asocio Tutmonda" kiel organizo kiu uzas Esperanton en sia korespondado. (Senpaga anonco), e) provizumi la Esperantistan Sekretarion per materialo tradukota esperanten por senpaga enpreso en „Sennacieca Revuo", Edukada Numero (kvaronjara).

Artikolo de A. Stay, Bournemouth, Anglio el TEPS, Nro. 2.

KONGRESO DE NACIA SINDIKATO INSTRUISTA.

Niaj du instruistaj organizaĵoj estas:

1. S. N (Syndicat National des Instituteurs et Institutrices de France et Colonies) Nacia Sindikato Geinstruista en Francio kaj Kolonio. — Nombro: 75 000 membroj. — Sidejo: Paris. — Prezidanto: Roussel. — Sekretario: Glay. — Organo oficiala: Bulletin d' information (Informa Bulteno). — Duonoficiala: La Revue de l' Enseignement (La Instruistara Revuo).

2. Féderation de l' Enseignement (Instruistara Federacio). — Nombro: 4800 membroj. — Sekretario: Dommanget, Instruisto, Morvillers par Songeons (Oise).

Nacia Sindikato (Syndicat National) grupigas 80000 geinstruistojn, t. e. proksimume la 1/3 de la tutfrancia geinstruistaro. Ĝi de du jaroj aliĝis al la franca Amsterdama C. G. T. (Ĝenerala Labor-Konfederacio).

La kongreso de Nacia Sindikato okazis en Pariz-o de 4. ĝis 6. Aŭgusto 1927. La ĉefaj diskutoj okazis pri jenaj temoj: 1. La problemo de la salajraj altigoj. 2. La sindikatisma unueco. 3. La naciigado (monopoligado) de la lernejo.

1. Malgraŭ la defendo de gvidanto Clay, tre akre kritikita estis la ĉefoj de la Federacio de la Publikoficistoj, al kiu apartenas la Nacia Sindikato Geinstruista — ĉar tiuj ĉefoj perdis la instruistojn en la batalo por difino de la novaj salajroj — kaj la kongreso decidis: „Kiel unua protesto kontraŭ la malsupera situacio salajra rilate la aliajn publikoficistojn, kiun difinis la registaro, ke ĉiuj geinstruistoj ne ĉeestu la pedagogiajn konferencojn aŭtune okazendajn kaj tiu tage instrui en sia lernejo".

Estas necese, rimarkigi, ke tiu decido protesta kaj aga estas la unua gesto de „senpera agado" de la plejmulto de la franca instruistaro. Tio ne estis strikodecido, kaj sufiĉe ĝuste la malgrandan kvanton da klasbatalemo de la franca instruista amaso mezuras. Kvankam aliĝinta al la Franca C. G. T., nacia sindikato instruista ĝis nun ne havis sindikalisman opinion aŭ agadon. La decido rifuzi ĉeeston al la aŭtunaj pedagogiaj konferencoj estas la unua timema paŝo al sindikalisma vojo.

2. La kongresanoj montris fortan malemon kontraŭ la Federacio de la Ŝtatoficistoj, en kiu Nacia Sindikato Instruista konsistigis plejmultnombran grupon. Kongresanoj akuzis la gvidantojn de tiu Federacio, ke ili perfidis la instruistajn postulojn en la eksterparlamentaj komisionoj starigitaj por revizio de la salajroj — kaj post kritiko de Lebaillif (Lebajif), unu el la gvidantoj de Nacia Sindikato, granda plejmulto da kongresanoj opiniis necesa rompi rilatojn kun la ŝtatoficista Federacio per eksiĝo. Sekretario Clay (Clä) de Nacia Sindikato provis senkulpigi la gvidantojn de la Ŝtatoficista Federacio. Eksiĝo ne okazis nur pro tio, ke la kongresanaro ne ricevis pri tiu grava demando la opinio-ordonon de la delegintaj sekcioj kaj ankaŭ ĉar ili konsciis, ke eksiĝo naskus disiĝon en la Ŝtatoficista movado. Ankaŭ per tiu singardemo kaj prirespondeco, la kongreso montris pli fortan sindikalismon ol antaŭe.

La kongreso do decidis ne eksiĝi el la Ŝtatoficista Federacio — sed la departementaj (distriktaj) sekcioj devos antaŭ jarfino esprimi pri tio sian opinion. Ĝi ankaŭ rezoluciis, ke en C. G. T. estu kreata edukistara federacio grupigonta ne nur Instruistan Nacian Sindikaton sed ankaŭ aligradajn edukistojn, profesorojn.

La propono de la avangarda instruistara Federacio (Féderation de l' Enseignement) pri kunagado kaj unufronteco por korporacia batalo estis malakceptata post parolado de Laballif. Tamen estis kelkaj favoraj voĉoj. La kongreso en aparta rezolucio aprobis la vidopunkton de la Franca C. G. T. rilate la problemon de la sindikalisma unueco. Ĝi ne rifuzas „a priori" la ideon pri unueco, sed ĝin akceptas nur „ĉe la bazo", t. e. per la reenirado de la ruĝaj sindikatanoj (el C. G. T. unitara Moskva) en la sindikatojn de C. G. T. Amsterdama — post aprobo de la principoj el la ĉarto de antaŭ-

milita kongreso en Amiens (Amjen) fiksinta la sendependecon de Sindikalismo rilate la politikpartiojn".

En ĉi problemo Nacia Sindikato do pli fortiĝas la dekstran flankon de la Franca C. G. T. reformista.

Vernochet, sekretario de l' Internacio de l' Eduklaboristoj, estis skribinta al Nacia Sindikato petante ties aliĝon al tiu internacio. Lapierre (Lapjär) kontraŭbatalis tian aliĝon, kritikante la Internacion de l' Eduklaboristoj, dirante, ke per la financa subteno (kotizaĵoj), ĝi estas nekontesteble sub la influo de la rusa instrulaborista sekcio. Bedaŭrinde la kritikinto ne aludis pri la fakto, ke la rusa sekcio (700 000 membroj) rajtas nur tri voĉojn en Edukintern, tio estas nur unu voco pli ol la Belga sekcio de socialistaj geinstruistoj (4 000 membroj), kiu kvankam aliĝinta al Amsterdam aliĝis al Edukintern kaj rifuzis aliĝi al posta disiga entrepreno Amsterdama (Instruista Internacia Sekretariejo kun konsilvoĉo). Lapierre kritikis la kongressalutan leteron de Vernochet, kiu deklaris: „ke nek infano, nek instruisto donos la pacon al la mondo, sed nur la armita pugno de la laboristo" kaj pretendis, ke tia deklaro neas ĉian edukan agadon.

La kongreso decidis reaprobi siajn antaŭajn decidojn pri la Internacia Instruista Unueco: Sindikato Nacia laboru en la Instruista Internacia Sekretariejo ĉe Amsterdam-Internacio. (Tiu sekretariejo al kiu rifuzis aniĝi la reformista belgia intruistaro socialista, kunligas kelkajn sindikatorganizaĵojn). Nacia Sindikato ankaŭ kunlaboru en la Internacia Federacio de Instruistaj Asocioj, starigitaj en London (Aprilo 1927) sub iniciato de Nacia Sindikato, kaj kuniganta ekster sindikalismo sur pedagogie pacifista bazo kelkajn diverse evoluintajn instruistarojn, ekz. la grandajn Anglajn kaj Germanajn Asociojn. Du Germanaj kaj unu Aŭstria instruistoj ĉeestis la kongreson.

3. La lasta kunsido estis dediĉata al diskuto de raporto de Levasseur (Levasôor') pri naciigado (nationalisation), t. e. naciamonopoligado de l' edukado. Tiu raporto montris nur la multiĝon de la konfesiaj privataj lernejoj dum la senkonfesiaj ŝtataj lernejoj ne ricevas sufiĉan prizorgon.

La duonoficiala gazeto „Revue de l' Enseignement primaire" (Revuo de l' unuagrada geinstruistaro) pri tiu raporto konkludas jene kaj karakterize: „Sola rimedo por prosperigi laikan ŝtatan lernejon estas efektivigi unuecon kaj sendependecon de nova lernejaro kapabla doni intelektan kaj moralan heredaĵon al ĉiuj partioj kaj al ĉiuj konfesioj. Nur Nacia Lernejo povas harmonie kreskigi la sociajn kvalitojn kaj spiriton de l' infanoj — nur tiu povas esti verema kaj senpartieca kaj povas certigi la individuan kaj socian formadon de la civitanoj de libera demokratio. Tiu ideala lernejo devos esti kreata plenkonsente kun la C. G. T. Per tia metodo, laikeco ekhavos sian plenan signifon — kaj dum libera burĝaro ĝin forlasas, ĝi fariĝos la romparo, kiun defendu laborista klaso".

Jen la konkludoj de la raporto de Levasseur:

Nacia Sindikato, opiniante, ke la Edukado estas afero publika kaj ne individua aliĝas al ideo de naciigita instruado karakterizatata per: 1. forigo de privata instruado konfesia, 2. Tuta laikeco (senkonfesieco) de l' edukprogramoj. 3. Laikeco de tuta geinstruistaro.

En alia rezolucio, la kongreso decidas, ke la nova organizaĵo, bazita sur triobla kunagado de ŝtato, uzantoj (gepatroj kaj gelernantoj) kaj teknikistoj (edukistoj) sub kontrolo de la ŝtato, enhavu:

a) ministerion de Nacia Edukado, b) nacian direktan organismon, difin-

onta la sociajn bezonojn pri eduko kaj prizorgonta la materian organizadon de tiu lernejo, c) organismon de psikopedagogiaj esploroj celantaj pliperfektigi la edukan teknikon, d) regionajn kaj departementajn konsilkomitatojn speciale komisiotajn por adapti la edukon laŭ la medio (loko) kaj surpreni la nunajn prerogativojn (taskojn) de la nunaj ekzistantaj konsilkomitatoj, e) lokajn (komunumajn) konsilkomitatojn, f) teknikistojn, pedagogie sendependajn, kontrolotajn de reprezentantoj de la ŝtato.

Nacia Instruista Sindikato krome petas kreon de internacia organismo sub kontrolo de Ligo de Nacioj. Estis decidate, ke la venonta kongreso de Nacia Sindikato okazos dum Aŭgusto 1928 en urbu Rennes (Rän).

M. Boubou.

Raporto pri Danaj Geinstruistaj Unuiĝoj 1927.

I. La plej grava unuiĝo estas „Danmarks Laererforening", „La Instruist-Unuiĝo de Danujo". Ĝi havis ĉe la fino de 1926 10 477 gemembrojn, loĝantajn en la tuta lando, ankaŭ kelkajn en Kopenhago. Ĝi eldonas semajnan gazeton „Folkeskolen", „La Popola Lernejo". La redaktoro ĵus mortis kaj nova ne estas elektita.

La prezidanto estas instruisto S-ro Carl Dige, Aŭnslev, pr. Hjulby.

La unuiĝo konsistas el pli ol 100 rondoj kun „Rondprezidantoj"; ĝi havas ĉiujare reprezentantkunvenon t. e. ĝeneralkunveno, ĉe kiu 200 reprezentantoj kunvenas por fari decidojn kaj entute pritrakti fakajn kaj pedagogiajn aferojn. Se 40 membroj de la reprezentantaro aŭ se nombro de la membroj tion postulas, oni devas starigi komunan voĉdonon pri gravaj aferoj rilate al la unuiĝo.

II. „Kobenhavns Kommunelaererforening", „La Unuiĝo de Komunumaj Instruistoj de Kopenhago", havas 968 membrojn; prezidanto estas instruisto S-ro Thorkild Jensen.

III. „Kobenhavns Kommunelaererindeforening", „La Unuiĝo de Komunumaj Instruistinoj de Kopenhago", havas 1 246 membrojn; prezidanto estas instruistino F-ino Laŭra Lykke-Sorensen.

Ambaŭ lastaj unuiĝoj eldonas komunan semajnan gazeton „Kommuneskolen", „La Komuna Lernejo". Redaktoro estas lernejestro S-ro P S. Fredebo.

IV. „Den Danske Realskoleforening", „La Unuiĝo de la Dana Reallernejo". Ĝi estas dividita en grupoj:

1. La estrargrupo	. . . .	88 membroj
2. La knabinlernejа grupo	. . . .	77 membroj
3. La instruistgrupo de la privata lernejo	. . .	363 membroj
4. La komunuma instruistgrupo	. . . .	5.5 membroj
5. La neŭtrala grupo	. . . .	141 membroj
	entute:	1204 membroj

Prezidanto: Lernejestro S-ro Neisig, Nakskov. — Gazeto: „Den Danska Realskole", „La Dana Reallernejo", redaktoro: instruisto S-ro Hugo V. Thompson, Kopenhago.

V. „Gymnasielaerer Foreningen", „La instruistunuiĝo de Gimnazia Lernejo"; membraro: ĉ. 800, Prezidanto: Rektoro S-ro Julius Nielsen. Gazeto: „Gymnasieskolen", „La Gimnazia Lernejo".

VI. „Dansk Fredsforenings Laererkreds", „La Instruistgrupo de la Dana Porpaca Unuiĝo", laboras por instigi paceman movadon en lernejaj rondoj.

Membraro: ĉ. 200. Prezidanto: Instruisto S-ro Ingvard Nielsen, Soborg, Kopenhago. Gazeto: „Fredsbladet“, „La Porpaca Gazeto“.

VII. „Esperanto-Unuiĝo de Danaj Instruistoj“ celas propagandi Esperanton inter geinstruistoj. Prezidanto: Instruistino F-ino Asta Mikkelsen, Kopenhago.

Krom la instruistaj unuiĝoj ekzistas ankaŭ „Pedagogisk Selskab“, „La Pedagogia Societo“, kiu estas pli ol 100-jara, ĝia membraro estas ne nur geinstruistoj, sed ankaŭ homoj, kiuj interesas sin por pedagogiaj demandoj. Prezidanto estas lerneja inspektoro S-ro Hans Kyrre. Gazeto: „Vor Ungdom“, „Nia Junularo“, kiu aperas 10-foje pojare kaj enhavas artikolojn pri ĉiuj vidpunktoj rilate al pedagogiaj aferoj kaj demandoj.

La membraro estas ĉ. 1200.

„Danmarks Laererforenings“ havis sian jaran reprezentantkunvenon la 2.–3. Aŭgusto 1927 en Sonderborg. La prezidanto prezentis la jaran raporton.

1. Li priparolis precipe la klopodon de la registaro pri malplialtigo de la salajro,

2. la laboron, kiun faris la estraro por ŝanĝigo aŭ eble forigo de la por instruistoj speciala eksiĝ-paragrafo,

3. la laboron, por helpi al junaj senlaboraj instruistoj,

4. klarigis la tenadon de la estraro rilate al la demando: la popola lernejo kaj la t. n. libera lernejo,

5. priparolis la planojn pri reorganizo de la unuiĝo, precipe la ŝanĝojn de la leĝoj, kiuj estas necesaj, se la kopenhagaj geinstruist-unuiĝoj fariĝus membroj de la „Instruist-Unuiĝo de Danujo“. Asta Mikkelsen.

Germana Instruistasocio.

(Deutscher Lehrerverein)

fondita en 1871. — Prezidanto: G. Wolff, lernejokonsilisto, Berlin. — Gazeto: Ĝenerala Germana Instruistgazeto (Allgemeine Deutsche Lehrerzeitung) — ĉiusemajna. — Stato: 154112 membroj en 38 grupoj kun 2760 distriktunuiĝoj, la plej granda instruistasocio de l' mondo. — Lasta kongreso: Düsseldorf 1927 (Pentekoston).

1. La delegitara kunveno (la 6-an de Junio 1927).

La kunvenintaro decidis antaŭ la tagordo jenan rezolucion kontraŭ konkordato kaj por la komuna lernejo:

La Germana Instruista Unuiĝo kun tutega energio kontraŭas tion, ke konkordatoj aŭ eklezaj konvencioj (kontraktoj, interkonsentoj) estos farataj, kiuj enhavas aŭ ankaŭ nur tuŝas ŝtatajn devoligojn rilate al la lernejo. Tiaj konkordatoj kaj eklezikontraktoj ne harmonias kun la ŝtata lernejoprerogativo, sen kiu la germana popollernejo ne povas plenumi siajn kulturtaskojn.

Rilate al la regna lernejoleĝo la Germana Instruista Unuiĝo postulas, ke la laŭkonstitucia ĝenerala lernejo komuna por ĉiuj infanoj ĉiukaze restas la privilegiita lernejo kaj ke en la federaciŝtatoj, kiuj havas la laŭleĝan lernejon komunan, nur de federacileĝo povas esti aliigita la ekzistanta lernejo. La konstitucie permesitaj lernejoj konfesia kaj laika estu organizataj nur post propono de la edukrajtantoj kaj ne malutilu la lernejan organizon aŭ malplibonigu la lernejan laboron.

La Germana Instruista Unuiĝo akrege batalos ĉiun regnolernejoleĝan proponon, kiu ne kontentigos la klarajn konstituciajn ordonojn.

Kiel estrara loko ree estas elektita Berlin kaj kiel prezidanto lerneja konsilisto W o l f f.

La proksima delegitarkunveno en Braunschweig 1928 okazos, la proksima ĝenerala instruista kunveno en Dresden (1929).

Al la diskuto en ĉiuj landgrupaj asocioj estu submetotaj en 1928 la demandoj pri la finkonstruo lerneja kaj pri la eksterlandaj germanoj (eksterlanda germaneco) kaj la lernejo,

en 1929: La lernejo kiel servanto de la interna kaj ekstera popolrepaciĝoj (paco inter la civitanoj kaj inter la popoloj).

Poste oni pritraktis ekonomiajn temojn:

a) Rigardante la mizeron de la 4 0 0 0 0 s e n o f i c a j g e i n s t r u i s t o j la Germana Instruista Unuiĝo postulas de la regna parlamento, ke tiu enmetu en la budĝeton suplementan novan konton respondan al la mizero de la senlaboraj geinstruistoj kaj al respondeco regna. (En 1926 la regna parlamento konsentis la monsubtenon de 6 milionoj, en 1927 ĝi unue proponis monsubtenon de 2½ milionoj kaj poste rifuzis ĉiun monhelpon).

b) Rilate al la s a l a j r a l t i g o la Germana Instruista Unuiĝo surprizite konstatas, ke spite la grandega mizero ekonomia kaj multaj alarmkrioj el ĉiuj regnaj regionoj la regnaj registaro kaj parlamento malgraŭ multjara interkonsiliĝo faris neniun antaŭzorgon, por forigi la mizeron ekonomian inter la oficist- kaj instruistaro.

La ĝeneralaj ĉefpostuloj pri la salajraltigo estas jenaj: Nova envicigo de la instruistoj kaj oficistoj en la salajrgrupojn, neniu plimultigo de la grupoj, envicigo de la popolinstruistoj en la salajrgrupon apudege antaŭirantan la grupon de la universitate klerigitaj instruistoj.

La 7-an de Junio okazis la

u n u a ĉ e f k u n v e n o

kun la temo, kies elekton kaŭzis la Pestalozzi-jubilea jaro: Antaŭzorgo pri la junulara bonfarto interne de la lernejedukado. — Referatis s-ino Doktoro Bäumer, regnoministreja konsilistino por junularbonfarto, sekvante jenajn ideojn: Ĉiu germana infano havas la leĝe fiksitan rajton pri edukiĝo al korpa, anima kaj socia moralecoj. La laboro por la junulara bonfarto ĝis nun estis precipe laboro forigonta la ekzistantajn edukmalhelpaĵojn. Tamen sekve de la progresonta evoluo de industrio kaj tekniko la edukinfluoj de la familio kaj de la kunvivantaro estas forte malhelpataj. Tial la infano rajtas postuli de la ŝtato certigi al la familio la evoluon de ĝiaj klerigontaj fortoj kaj anstataŭigi la familion tie, kie ĝi ne plenumas siajn devojn.

Rigardante de la vidpunkto de la infanrajto la evoluo de la ekonomio estas unuflanken direktata. Necesas igi la vivon kaj la ekonomion klerigontaj influoj, por ke la germana infanaro povu evolui korpe kaj anime ĉiuflanken. La ŝtato estu pedagogiita. La gepatraro sentu plimulte sian respondecon, la oficistoj de la porjunularaj oficejoj estu intense pedagogiinstruitaj. La pedanteco de tiuj oficejoj estu forigita, kaj ili laboru kune kun la lernejoj.

Tiun lastan ideon aparte pritraktis dua referatinto (Direktoro Lesemann, Hannover), finante sian paroladon per unuanime akceptita rezolucio:

La lernejo estas ĝis nun la sola asocio socia taŭga, kiu sen unuflanka partieco laŭleĝe fiksita plano laboras por la edukado de la tuta junularo

(infanaro) de la popolo per la klopodoj de oficistoj klerigitaj laŭ ŝtataj ordonoj kaj respondaj al la ŝtato. Por plenumi la edukan taskon la lernejo estu rajtigita influi la publikan laboron por la junulara bonfarto en maniero responda al la graveco de la lerneja laboro.

1. Per leĝo oni ligu la oficejojn de la lerneja administracio kaj de la junularbonfartaj aŭtoritatoj laŭ jena modelo: a) landoficejo por la junularo — landoficejo por la lernejo — landkonsilantaro lerneja; b) distrikta oficejo por la junulara bonfarto — distrikta oficejo lerneja — distrikta lerneja konsilantaro; c) loka oficejo por la junulara bonfarto — loka lernejoficejo — lerneja konsilantaro loka.

2. La lernejo estu rajtigata interrilatigi al la oficejo porjunulara ankaŭ la infanojn antaŭ la akcepto ĉe la lernejo kaj post la forlaso de la lernejo. Infangardejoj estu subigitaj al la influo de la lernejoj (Tiuj infangardejoj gardas la infanojn ne vizitantaj la lernejon dum la gepatroj laboras de matene ĝis vespere). Ĉiuj apartaj edukejoj estu submetataj al la kontrolo de pedagogo ŝtata ekzamenita. La estroj de tiuj edukejoj pruvu instruitecon respondan al la celoj pedagogiaj de siaj ejoj.

3. Oni enoficigu ĉe la porjunularaj oficejoj kiel estron nur pedagogie instruitan fakulon. La porjunularaj oficejoj praktiku en la spirito de la ĝenerala homara klerigo sendepende de ĉiu partieca aŭ religia tendenco. La lernejo mem pli kaj pli fariĝu edukejo ankaŭ por la infanoj facile deirantaj de la vojo moraleca.

P i e d n o t o: Porjunulara oficejo — Tiujn oficejojn oni havas en la grandurboj interne de la urba administracio por jenaj celoj: Gardo de la infanoj ĉe edukaj gepatroj; prizorgado de sengepatraj infanoj, kontrolo de la infanlaboro; aparta edukado por malmoraliĝantoj, konsilado ĉe junularaj juĝistaraj aferoj, bonfarto de la suĉinfanoj;, gardo de la patrinoj antaŭ kaj post la nasko, bonfarto de la lerneja junularo ekster la lernejo, zorgo pri la kampara restado de la mizeraj gelernejanoj, lerneja manĝigo.

La d u a ĉ e f k u n v e n o (la 8-an de Junio)
malfermiĝis per la salutparoloj de la eksterlandaj delegitoj. La reprezentintoj de la sveda, nederlanda, angla kaj luksemburga instruisasocioj akcentis la taskon komunan por ĉiulandaj geinstruistoj, konduki la junularon al la homara nobleco. La eksterlandaj germanaj geinstruistoj deklaris malgraŭ ĉiuj kontraŭaĵoj konservi la germanajn kulturaĵojn al la germanaj infanoj eksterlandaj. Poste instruisto B a r t h - L e i p z i g pritraktis la duan ĉeftemon de la Pestalozzi-jubilea jaro: La ideo de la sinadministrado kaj la lernejo: En la tempoj mizeraj por ŝtato kaj ekonomio oni provas veki la fortojn dormintajn de la popolo. Tiamaniere la popolŝtato kreskis el la penso pri la sinadministrado. Necesas idealigi la penson de la sinadministrado bazante ĝin sur la penso de la popola komuneco. La lernejo pretendas la rajton, kiun alie oni donas al plej grandaj rondoj ekonomiaj kaj popolaj, nome igi la lernejanon kunrespondeca. El tio rezultas, ke la lerneja laboro estu aliigita, la vojo kondukos al la perlabora lernejo. La kunvenintaro faris unuanime la proponitan decidon pri sinadministrado jene:

La popolŝtata lernejo devas klerigi la infanojn, por ke ili fariĝu homoj kun agema sento por la ĝenerala bono kaj kapablu iam partopreni la ŝtatan vivon memstare kaj pretante al la respondeco.

La aparteco de la profesitaskoj intruistaj postulas kune kun la rezultaĵoj de la edukscienco la finkonstruadon de la lerneja administrado laŭ la principoj de la sinadministrado.

La Germana Instruista Unuiĝo rigardas kiel lernejon de sia programo la ĝeneralan liberan ŝtatlernejon, por kiu la ŝtato faras la leĝajn fundamentojn, regulas la porinstruistajn instruadon kaj enoficigon, organizas kaj kontrolas la tutan instruadon lernejan.

La Germana Instruista Unuiĝo postulas la aranĝon de la sinadministrado en ĉiuj administradaj oficejoj komenciĝante ĉe la opa lernejo kaj finiĝante ĉe la supera lerneja aŭtoritato per landa kaj regna lernejaj konsilantaroj kiel ĉefa aŭtoritato.

Sur ĉiujn ŝtupojn de la sinadministrado estu starigitaj sinadministradaj korporacioj konsistontaj el elektitoj de ĉiuspecaj lernejoj koncernaj kaj reprezentantoj de la gepatraro.

Latvia Instruista Asocio.

(Latvijas Skolotaju Savieniba).

L. I. A. fondis la kongreso de instruistoj de Latvio en Tartu en 1917-a jaro. Dum nuntempa Latvio estis parto de la cara Rusujo, oni malpermesis la profesian organizon de instruistoj. Post la revolucio de 1917 la cirkonstancoj ŝajniĝis; kun la politika libereco ebliĝis ankaŭ profesia organizo de instruistoj. La kongreso de instruistoj en Tartu diskutis krom aliaj gravaj demandoj pri lerneja politiko ankaŭ la demandon pri organizo de instruistoj kaj akceptis rezolucion, kiu invitis instruistojn fondi profesiajn organizaĵojn kaj aliĝi al Asocio. Komence la inviton povis sekvi nur malgranda parto da instruistoj, kiu estis dissemita en la vasta Rusujo. Tamen tiuj, kiuj restis en Riga kaj Vidzeme (Kurzeme estis okupita de germanoj), fondis unuajn profesiajn organizaĵojn, kiuj aliĝis al Asocio. La estraro de la Asocio, kiun elektis la kongreso, diligente eklaboris: komencis eldoni pedagogian gazeton „Latvijas Skola“ kaj invitis instruistojn al kunvenoj, por trovi vojojn al nova lernejo. La germana okupado ĉesigis tiun laboron. Komence de Septembro germana armeo okupis Riga-n kaj poste (en Februaro 1928) la restan teritorion de Latvio. La socia vivo mortis, ĉar ĉiuj organizaĵoj estis fermitaj kaj kunvenoj malpermesitaj. Kiam germana armeo laŭ la Versala traktato lasis Latvion, en ĝi komencis la regado de komunistoj. Ankaŭ ĉe la komunistoj la Asocio ne povis renovigi sian laboron. Nur post la malvenko de la komunistoj kaj likvido de la bandoj de Bermonto (Novembro 1919) la Asocio renovigis la interrompitan laboron. Ĝi estis tre intensiva. Baldaŭ tutan Latvion kovris instruistoj profunuiĝoj, kiuj preskaŭ ĉiuj aliĝis al Asocio.

Nuntempe en la Asocio estas unuigitaj 32 instruistaj organizaĵoj, inter ili ankaŭ 4 de malplimultoj (minoritatoj): 2 hebreaj, 1 rusa, 1 blankrusa. En Asocio estas unuigitaj pli ol 3000 instruistoj. Dum la tuta tempo de sia ekzistado la Asocio pleje atentis: 1. la unuiĝadon de instruistoj; 2. la defendon de jura kaj ekonomia stato de instruistoj; 3. la plivastiĝon kaj profundiĝon de ilia kleriga nivelo kaj 4. la akceladon de popola klerigado. Por atentigi tiujn-ĉi celojn la Asocio kunvokis kelkajn kongresojn, konferencojn kaj kunvenojn, aranĝis kursojn, pedagogiajn seminojn kaj referatojn, organizis pedagogian oficejon, kiu donas konsilojn kaj gvidas la instruistojn-serĉantojn en serĉado de novaj vojoj de klerigo, aranĝis pedagogian muzeon, kie oni donas konsilojn al instruistoj pri uzado de instruiloj. Krome la Asocio eldonas dusemajne pedagogian revuon por instruistoj kaj gepatroj. El neperiodaj eldonaĵoj estas menciindaj la serioj „Lerneja Literaturo“ kaj

„Historiaj Fontoj“. Al historiaj instruiloj oni devas aldoni ĉ. 600 historiaj diapozitivoj de antikva, meza kaj nova epoko,. Multe da energio dediĉis la Asocio al propagando kaj defendo de demokratia lerneja sistemo. Jam de sia fondiĝo la Asocio agitis por la sistemo de unuigita lernejo. Ĝi konsistas el prepariga (Vorschule) 1-2 lernejjaroj kaj fundamenta (Grundschule) 6-klasa lernejo, kiuj estas devigaj al ĉiuj infanoj. Post la fundamenta lernejo oni povas transiri sen ekzamenoj al meza aŭ profesia lernejoj kun 4-5 jara kurso. Por la ceteraj infanoj estas deviga perfektiga lernejo. La Asocio atingis, ke la parlamento preskaŭ entute akceptis tiun projekton en speciala leĝo pri klerigaj institucioj kaj laŭ ĝi aranĝis ĉiujn lernejojn en Latvio. La laboro de Asocio ne limigis por Latvio. Ĝi etendis ankaŭ trans la limoj. Laŭ iniciativo de Asocio fondiĝis en Riga Internacia Oficejo de Instruistoj, en kiu partoprenas la instruistoj de Latvio, Estonio kaj Litovujo. La oficejo kunvokas ĉiujare internaciajn instruistajn konferencojn. Ĝi okazas laŭvice en Riga, Kaunas kaj Tallin. Ne malpli ol la idean laboron la Asocio atentis la materialajn interesojn de instruistoj. Ĝi klopodis por plialtigo de salajro kaj por pli bona aranĝo de ĝia elpago. Laŭ iniciativo de Asocio oni fondis apartan komunan malsanulan kason por instruistoj, al kiu estas aliĝintaj preskaŭ ĉiuj instruistoj de Latvio. Plie ŝparkaso kaj kooperativo. Tiuj-ĉi institucioj laboras en konsento kun la Asocio kaj apogas ĝian laboron materiale. La Asocio posedas domojn en Riga, ĉe Riga marbordo kaj bienon apud Tukum, kie la instruistoj povas somere ripozi.

La estraro konsistas el prezidanto P. Kula, vic-prez. I. Ritinŝ kaj de J. Ivanovskis, K. Dekens, Fr. Osis, J. Aberbergs, Fr. Vitenbergs kaj K. Videnieks. La gazeto estas „Musu Nakotne“ (Nia estonto).

K. Bruklis, Aisunga, Latvio.

Instruistaj Asocioj en Novzelando.

„Novzelanda Instituto Edukada“. — Membronombro 5156. — Gazeto: „National Education“ — monata. — Prezidanto: S-ro F. L. Combs, M. A. — Jara kunveno ĉe Wellington, 9.—13. Majo 1927. — Ĉefaj decidoj: Ke tiu ĉi jara kunveno jesas kiel opinio pri la dungado de edziĝintaj instruistinoj ke edzigeco ne devus veni en la demandon pri la dungado de instruistoj. — Ke pro la granda nombro de instruistinoj kaj la specialaj bezonoj de knabinoj en niaj lernejoj la tempo venis por la enoficigo de kapablaj virinoj en la inspektoraro kaj administracio de la Edukada Fako. — Ke definitiva periodo de forpermeso estu permesata al geinstruistoj post dek jaroj de laboro por la celo de eduka veturado eksterlanden. — Ke ĉiuj komencantaj instruistoj, enkalkulante novicojn kaj studentojn de instruistaj kolegioj aŭtomate iĝu pagantoj al la pensiuma konto. — Ke la subteno de la ministerio por Edukado estu petita por la jena propono: ke la Edukada Fako liberigu du instruistojn nomitajn de la Instituto el instrua laboro, por ke ili laboru kun oficisto de la Fako en la preparado de nova salajra skalo laŭ celo 8 de la Instituto (Fundamenta salajro por instruistoj estu pagata sendependa de meza nombro de geknaboj vizitantaj, kun aldonoj por servado, diplomoj profesia kaj hejma respondeco).

„New Zeland Asocio de Lernejestroj“. — Prezidanto: A. J. C. Hall. — Gazeto kaj jara kunveno kiel „Newzelanda Instituto Edukada“. — Ĉefaj decidoj:

Ke la instruistaroj de lernejoj estu laŭ nombro de lernantoj kaj ne laŭ meza vizitado. — Ke la Fako klopodu pri la presado de normigitaj kaj diagnostikaj testoj por uzado en ĉiuj lernejoj en N. Z.

„Asocio de subinstruistoj en N. Z.-aj ŝtataj Lernejoj“. — Prezidanto: H. R. Fisher. — Gazeto: „National Education“. — Jarkunveno: 9-an de Majo 1927. Decidoj: Ĉar estas tiom multaj instruistoj senoficaj ni opinias, ke la tempo estas taŭga por tuja malpliigo de la grandeco de la klasoj kaj konforme pliigo de la instruistaroj.

„Novzelanda instruistina Asocio“. — Prezidanto: F-ino Edmed. — Gazeto: „National Education“. — Jara kunveno: 14-an de Majo 1927. — Decidoj: Ke tiu ĉi asocio forte plendu pri la tendenco de Edukadaj Konsilantaroj, diferencigi inter fraŭlinoj kaj sinjorinoj, kie tia diferencigo neniigas la gradigitan liston, kiu estas la oficiala normo de lerteco. — Ke por la utilo de la infanoj kaj la ŝtato neniu klaso devus superi tridek lernantojn po diplomita geinstruisto en la infana fako, kaj ke en la meza fako ne devus superi tri-dek-kvin.

Atentu ke la superaj asocioj estas efektive nur specialaj fakoj de la N. Z.-a Edukada Asocio unue menciita.

C. J. Adcock, D. B. E A., lernejestro,
Te Uku, Aucklando.

Kelke da vortoj pri Instruista Asocio en Pollando.

La pola instruistaro de unuagradaj — elementaj — lernejoj en Polio fondis sian profesian Asocion — pollingve „Zwiazek Polskiego Nauzsycielstwa Szkol Powszechnych“ — Z. P. N. S. P. — en Aprilo 1919. Antaŭ la mondmilito polaj instruistoj estis organizitaj nur en aŭstria parto de Pollando, en la rusa parto instruistoj kunvenadis kaŝe, konspire. — La Instruista Asocio havas 37598 membrojn, t. e. 59,2% de tutlanda diversnacia instruistaro. Ekster la nomita unuiĝo staras malforta Kristan-Nacia Instruista Societo kaj malgrandaj alinaciaj organizaĵoj. La celoj de Z. P. N. S. P. estas jenaj: a) kunigi ĉiujn instruistojn en la republiko por la plibonigo de ekonomia kaj intelekta stato de la membroj, b) defendi la sociajn kaj jurajn rajtojn de ili, c) progresigi la metodojn de instruado kaj popolan klerigon, d) helpi al ekonomia progreso de la lando.

Dum kelkaj jaroj de sia ekzistado la Asocio senĉese postulas por ĉiuj infanoj senescepte devigan 7-jaran instruadon en elementaj lernejoj, kiel fundamenton por la postea 5-jara mezlernejo. Tiujn-ĉi postulojn kaj aliajn submetas en la parlamento kaj senato 11 asocianoj — 2 senatanoj kaj 9 parlamentanoj el centraj kaj maldekstraj partioj. La prezidanto de Z. P. N. S. P. estas de komenco energia kaj multŝatata senatano Stanislaw Nowak.

La ĉefestraro de la Asocio eldonas en Varsovio — Warszawa — kelke da gazetoj kaj revuoj. Ĉiu membro ricevas ĉiusemajne ampleksan „Glos Nauczycielski“ — „Voĉo de l' Instruisto“ — kun sciigoj pri profesiaj aferoj, la monata aldono „Praca Szkolna“ („Lerneja Laboro“) enhavas artikolojn pri instruado kaj edukado. Krom tiuj aperas — monata scienca revuo „Ruch Pedagogiczny“ („Pedagogia Movado“), kvaronjara „Szkola Specjalna“ („Speciala Lernejo“) por la instruistoj de blinduloj, surdmutuloj k. a., — kvaronjara „Polskie Archiwum Psychologji“ („Pola arĥivo de psikologio“), — dumonata „Polska Oswiata Pozaszkolna“ („Pola eksterlerneja klerigado“), — kvaronjara „Roboty reczne“ („La manlaboroj“), — la monata „Wiedza i Zycie“ („Scienco kaj la vivo“), — fine belaspektaj, ilustritaj, ĉiusemajne

aperantaj „Plomyk“ kaj „Plomyczek“ („La Flamo“ kaj „La Flameto“) por gelernantoj de elementaj lernejoj. Al tiu ĉi aro da gazetoj oni devas aldoni dek lokajn instruistajn gazetojn, eldonatajn en pli gravaj urboj de la lando. La plimulto da instruistoj laboras en malbone aranĝitaj, malvastaj lernejĉambroj, tial ili ofte malsaniĝas kaj mortas pro ftizo. En la vicoj de unuigita kolegaro aperis penso, ke estas necese savi malsanulojn. La V-a ĉefkunveno de delegitoj en 1923 decidis unuanime, ke ĉiu membro krom ordinara kotizo pagu ĉiumonate imposton 1%-an de sia salajro. is Ĝnun oni kolektis tiavoje 2 500 000 zl. (280 000 dolarojn). Tiu ĉi monsumo sufiĉis por konstrui grandegan imponan sanatorion, aranĝitan laŭ la plej novaj metodoj. Ĝi akceptas 200 ftizulojn. En la pura aero de Tatry-montaro la malsanuloj ofte reakiras sanon kaj fariĝas pli fervoraj pioniroj de la Asocio. Proksime de Zakopane, kie troviĝas la Sanatorio, oni aĉetis bienon, kiu liveras produktojn — nutraĵon por la malsanuloj. Sanaj gekolegoj bezonas ripozlokon dum somera libertempo. Por ili estas organizataj ripozkolonioj kaj pensionoj en ses lokoj apud la maro kaj en la montaro. En Zakopane la Asocio havas propran Turistan Hejmon. Multaj sekcioj prenis al si parton de la multflanka laboro de l' Asocio. Ekzistas apartaj fakoj por antaŭlerneja edukado, desegnado, muziko, instruistaj ekskursoj, eksterlandaj interrilatoj k. a. Estas projektata arango de Kongreso por slavlandaj instruistaj asocioj. La ekskursa sekcio akceptis kelkajn grupojn de ĉeĥaj kaj slovakaj instruistoj kaj organizis krom tio la unuan ekskurson eksterlandan al Ĉeĥoslovakio. Laŭ decido de la lasta ĉefkunveno (Novembro 1927) la 1%-a imposto estas de nun destinata por konstruado de instruistaj hejmoj en pli gravaj urboj. La instruista hejmo en la ĉefurbo enhavos inter alie loĝejojn por infanoj de instruistoj kaj orfejojn. B. Gluchowski.

La Konferenco de Geinstruistoj en Litovio.

La 31-an de Decembro 1927 en Kaiŝiadoriai okazis la konferenco de la geinstruistoj de la distrikto Trakai. Partoprenis ĉirkaŭ 80 geinstruistoj.

Inter alie k-do E. Mediŝaŭsko parolis pri la internacia lingvo Esperanto. Poste estis akceptita la jena rezolucio:

„La 31-an de Decembro 1927 la konferenco de la geinstruistoj de la distrikto Trakai, aŭskultinte la paroladon de instruisto Edv. Mediŝaŭsko pri la internacia lingvo Esperanto kaj vidinte ke internacia lingvo Esperanto estas tre utila, sufiĉe disvastigita kaj en diversaj lernejoj por diversaj celoj vaste uzata, decidis:

1. rekomendi al ĉiuj geinstruistoj lerni internacian lingvon Esperanton,
2. per diversaj rimedoj apogi kaj disvastigi la menciitan lingvon,
3. peti la Ministerion de Klerigo, fondi dum somera libertempo kurson de la lingvo internacia Esperanto por la geinstruistoj de la elementaj lernejoj.“

E. Mediŝaŭsko.

KORESPONDADO.

Svedujo: Jenaj sinjoroj en Svedujo deziras korespondi kun samideanoj: S-ro P. K. Almgren en Surahammar (germanlingve) kaj Gustav Gullin en Endre, Sylfaste, Gotland (esperante). — Oni sin turnu al ili.

Presejo : Dr. Karl Pickert, Leitmeritz. Bohemio.

DIVERSAĴOJ.

I. P. R. kiel informilo.

Glos Nauczycielski (Pola instruista gazeto), n-ro 3, 1928 aperigas du artikolojn el IPR, n-ro 5-6, 1927, tradukitajn de nia amiko B. Gluchowski, Warszawa.

Kunlaborantoj por IPR.

Prof. Dr. Wicke-Chemnitz ankoraŭ eniris la rondon de niaj kunlaborantoj, kiujn ni anoncis en n-ro 1, 1928.

Donaco al IPR.

K-o Spange-Leipzig donacis 5 M de sia akcio.

Ŝanĝo en la Estona Abontarifo.

Est. kr. 3 (anstataŭ mark. est. 300).

Tra Aŭstrio.

Varbpresaĵo kun 21 bildoj el la bela Aŭstrio. Eldonita de la Ministerio por Komerco kaj Trafiko laŭ instigo de ĉefinspektoro H. Steiner. — Petu senpagan alsendon de Aŭstria Trafik-Oficejo, Wien I, Friedrichstr. 1. Pro troaltigo de la pezo ni bedaŭrinde ne povas aldoni ĝin al IPR.

Liliput-Esperanto-Vortaro.

Esperanto-Deutsch, 10 000 vortoj, interparoloj sur 555 paĝoj; Deutsch-Esperanto; 12 000 vortoj, gramatiko, interparoladoj sur 629 paĝoj. Foliumante en la vortaroj oni kredas esti Gulliver en pigmea biblio: sur 5 cm alta paĝo 20 linioj. Tamen tre klaraj tipoj. Ĉiu volumo 1 M. Librejo Schmidt u. Günther, Leipzig, Hofmeisterhaus. Mendu nur per IPR.

Centra Esperanto Librejo.

En la jara ĝenerala kunveno de akciuloj de la Anonima Societo „Centra Esperanto Librejo“ en Hago (Nederlando), la bilanco, perda- kaj gajnakonto estis aprobitaj kaj la dividendo fiksita je 6% (antaŭan jaron 5½%). Kiel komisaro estis reeliktita s-ro Ravestein jr.

Centra Esperanto Librejo,
Bankastr. 2a, 's-Gravenhage, Nederlando.

Alvokoj.

Fondiĝis „Filozofia Rondo Esperantista“. Kion ĝi volas?

Apartenas al la Esperanto-movado amikoj de la plej diversaj filozofiaj sistemoj. Progresemulo scias, ke estas bona, pliriĉigi seninterrompe sian pensaron per taŭgaj ideoj de aliaj. Tial la filozofiemaj esperantistoj rondiĝis, por interŝanĝe malfermi siajn internajn saĝtrezorojn. Afable disponigis por tiu la gazeto „Interniaro“ siajn paĝojn.

Interesuloj sin turnu al la organizinto: T. W. Teich,
landsekretario de la „Interniaro“
Hansa-Allee 249, Düsseldorf-Oberkassel.

Kolegoj instruistoj de matematiko, interesiĝantaj kaj dezirantaj partopreni la ellaboradon kaj praktikan elprovadon de l' matematika terminaro en Esperanto, estas petataj konigi sin al R. Sikorski,
Vrĥne-Piatnicka, 9, kv. 2, Smolensk, Sovet-Unio.